

Pla Insular d'Esports de Mallorca 2024-2027 (PIEM)

Índex

1. Introducció
2. Marc normatiu
3. Finalitat del Pla Insular d'Esports
4. Eixos estratègics d'actuació
5. Vigència

1. Introducció

L'esport com a hàbit saludable és una base sòlida per créixer físicament i mentalment en les diferents etapes vitals, a més d'una eina de cohesió social i comunitària. El Consell Esportiu de Mallorca (COESMA), com a òrgan consultiu i dins les seves competències, té per objectiu el foment i la promoció de l'esport perquè arribi a totes les edats, bé des d'una vessant professional o bé des d'una perspectiva educativa i lúdica. L'objectiu és que existeixi una organització en la pràctica esportiva i unes directrius, com les que estableix aquest Pla Insular d'Esports de Mallorca.

Els programes i activitats insulars es desenvolupen en xarxa per arribar a entitats i col·lectius públics: ajuntaments, plataformes, centres educatius, etc.; i també al teixit ciutadà: federacions, associacions, clubs, comitès d'entrenadors i àrbitres, etc., entre d'altres, on estan involucrades de manera activa moltes persones amb gran incidència i repercussió en la vida dels municipis. És per això que el COESMA també «vol escoltar» i fer partícips tots aquests col·lectius, com a motor i assessor del mapa de ruta esportiu mallorquí.

Tradicionalment a les administracions públiques locals de Mallorca no ha existit un model esportiu definit i consensuat amb el teixit que el forma. És per això que, amb ànim de treballar aquest consens, neix el COESMA i en els darrers tres anys fa feina en la posada en pràctica de directrius i pilars estratègics per definir un model més participatiu, organitzat i eficient.

La paraula *esport* és un concepte molt ampli i es desenvolupa de manera transversal amb altres àmbits. Podem parlar d'esport i competició, i també el podem relacionar amb altres grans àrees socials, com l'educació, la integració o la inclusió; esport i medi ambient; esport i gènere; esport i salut, i esport i turisme.

Ens trobam amb un camp molt extens i variat i, per aquest motiu, els resultats del COESMA reflecteixen la tasca de diferents comissions de feina, especialitzades, com un instrument dinàmic i flexible que s'adapta als canvis continus de la nostra societat i a les demandes de la nostra ciutadania. Aquestes comissions fan feina en els àmbits municipal, federat, de turisme i de sostenibilitat.

Així, es presenta el Pla Insular d'Esports de Mallorca 2024-2027, que vol ser un motor per a la salut social i una guia de feina consensuada. En aquesta etapa nova, farem feina amb una màxima: que l'activitat segueixi creixent a l'illa, que integri tots els estaments, que sigui més regulada i segura, i que, sobretot, continui realçant l'educació i l'exercici físic com a part d'una vida activa i saludable.

2. Marc normatiu

En primer lloc, el Pla Insular d'Esports de Mallorca emfatitza les competències més importants que la recent Llei 2/2023, de 7 de febrer, de l'activitat física i l'esport de les Illes Balears atribueix al Consell de Mallorca:

- La col·laboració amb administracions i entitats per aconseguir un bon desenvolupament de l'esport en edat escolar i d'activitat física per a tothom.
- La promoció de l'activitat i l'exercici físic i l'esport orientats a la salut, amb propostes específiques per a persones amb malalties cròniques i fomentant la inclusió.
- L'execució de programes adreçats a augmentar la pràctica esportiva en tots els àmbits i sectors de la població.
- La cooperació amb els ajuntaments per construir o millorar les instal·lacions esportives i la gestió d'instal·lacions pròpies amb personal qualificat.

- La programació i el desenvolupament dels sistemes d'iniciació esportiva i els seguiments mèdics corresponents, i la dinamització dels gabinets de medicina esportiva insulars i la coordinació dels gabinets municipals.
- El reconeixement a persones i entitats per desenvolupar una activitat o per fomentar-la.
- El patrocini de manifestacions esportives i d'activitat física.
- El foment i l'organització d'activitats de formació esportiva no reglada.

En segon lloc, de les consideracions del Decret 38/2015, de 22 de maig, pel qual es regula l'activitat física en edat escolar a les Illes Balears, hem de tenir presents les que fan referència als valors de l'esport en edat escolar i a tots els agents que hi participen:

- El foment de l'esport escolar en cada un dels àmbits de participació:
 - Promoció amb objectiu d'inici o de presa de contacte amb modalitats esportives diverses, de caire participatiu, formatiu i recreatiu.
 - Iniciació amb objectius formatius i recreatius en el descobriment de la competició o de jocs reglats.
 - Competició amb l'objectiu de desenvolupar un nivell esportiu federatiu, amb la incorporació de l'àmbit de rendiment esportiu.
- El foment de la participació de la població escolar en la pràctica esportiva organitzada, per al desenvolupament saludable de la població en edat escolar.
- La facilitació de l'accés a la pràctica esportiva amb una oferta poliesportiva i cíclica en funció de l'evolució, l'adaptació i les motivacions de cada individu.
- L'educació integral de la població escolar en el desenvolupament harmònic de la personalitat i del foment d'hàbits saludables.

- La promoció de l'esport per a infants des d'un punt de vista totalment inclusiu.
- El foment de la igualtat d'oportunitats entre nins i nines en l'accés a l'activitat esportiva i la promoció de la pràctica igualitària.
- El foment del joc net, de respecte envers tothom que hi participa i de respecte a l'entorn i al medi ambient, i vetllar perquè s'elimini de l'esport qualsevol classe de violència, racisme, discriminació o xenofòbia que pugui manifestar-s'hi.

En darrer lloc, i com a novetat en el marc legislatiu, també s'han de destacar els matisos i consideracions de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes (article 29); la Llei 11/20016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes (article 34); la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència, i en el Pla d'Atenció i Drets de la Infància i de l'Adolescència de Mallorca 2023-28:

- Incorporar la consideració efectiva del principi d'igualtat real i efectiva entre dones i homes en el disseny i execució d'activitats esportives.
- Promoure l'esport femení i afavorir l'obertura efectiva de les disciplines pròpies, mitjançant el desenvolupament de programes específics en totes les etapes de la vida i en tots els nivells, inclosos els de responsabilitat i decisió.
- Facilitar la pràctica esportiva de les dones i impulsar que participin en els diferents nivells i àmbits de l'esport.
- Planificar activitats atenent les necessitats específiques de dones i homes, adaptant-les a les etapes del seu cicle vital.
- Respectar el principi d'igualtat d'oportunitats en l'organització de proves esportives i convocatòries públiques de premis esportius, i tractar de manera igualitària els esportistes i les esportistes d'elit.

- Fomentar la participació activa dels infants i adolescents en tots els aspectes de la seva formació i desenvolupament integral.
- Adoptar les mesures necessàries perquè la pràctica de l'esport, de l'activitat física, la cultura i l'oci no siguin un escenari de discriminació per orientació sexual, identitat sexual o expressió de gènere, i treballar amb els infants i adolescents, així com amb les famílies i els professionals, en el rebuig a l'ús d'insults i expressions degradants i discriminatòries.
- Aconseguir una equitat millorada en la pràctica esportiva dels infants i adolescents a través d'actuacions adreçades a col·lectius en risc de pobresa i/o vulnerabilitat social.

3. Finalitat del Pla Insular d'Esports

L'objectiu principal de la Direcció Insular d'Esports del Consell de Mallorca és estructurar, ordenar i coordinar el sistema esportiu mallorquí, amb la finalitat de donar a conèixer els diferents nivells de pràctica i els programes que es treballen amb la cooperació del teixit esportiu i dels ajuntaments de l'illa.

Aquest Pla Insular d'Esports de Mallorca pretén que tota la ciutadania que forma el teixit esportiu, d'una manera directa, independentment de la condició i capacitat física, psíquica i social, obtengui respostes a les necessitats i demandes d'activitats esportives, amb ofertes i programes per a totes les fases evolutives de les persones.

A més, pretén fixar unes línies d'actuacions i de programes, consensuades al màxim entre tots els ens implicats, enteses dins un marc estratègic de projectes que van del 2024 al 2027.

4. Eixos estratègics d'actuació

Els plans i programes de la Direcció Insular d'Esports es poden agrupar en quatre grans eixos, que s'exposen a continuació.

EIX 1. PLA DE PROMOCIÓ I DE FOMENT DE L'ACTIVITAT FÍSICA I L'ESPORT A TOTES

LES EDATS

1.1 Àmbit d'actuació: esport en edat escolar no federat

Presenta vessants molt diferenciades, cada una lligada a objectius diferents.

1.1.1 Promoció esportiva escolar

Els programes que s'hi inclouen van dirigits, principalment, als centres educatius des d'educació infantil fins a primer de batxillerat, amb l'objectiu de promocionar esports poc coneguts, hàbits saludables i valors esportius.

1.1.2 Promoció esportiva extraescolar

Els programes que integren aquest bloc van dirigits, principalment, a infants en edat escolar de Mallorca i ofereixen un ventall d'activitats que els ajudin a desenvolupar-se com a esportistes i com a persones, d'una forma educativa, entretinguda i divertida. Els objectius principals a aconseguir són oferir un catàleg de modalitats i disciplines esportives d'una manera periòdica i coordinada, promoure l'activitat física i l'esport a espais i equipaments no esportius i, per acabar, fomentar les relacions de convivència a través de l'esport mitjançant el contacte i respecte al medi natural.

1.2 Àmbit d'actuació: esport en edat escolar federat

És un programa que dona suport a la pràctica esportiva emparada per una federació que, dirigida a la població en l'etapa d'escolarització obligatòria, s'encamina a millorar el rendiment esportiu i la competició, sense obviar l'orientació educativa i formativa que l'esport ha de garantir en aquestes edats.

1.3 Àmbit d'actuació: esport per a les famílies

Aquest àmbit inclou una sèrie d'activitats creades per potenciar i fomentar la pràctica de l'exercici físic i l'esport com a eina de vida i rutina dins l'àmbit familiar, de manera conjunta o no, tant en instal·lacions esportives convencionals, com en espais i equipaments no esportius i, en la mesura que sigui possible, en contacte amb el medi natural, tant a l'Illa de Mallorca com a fora, per aquelles activitats o esports que no es poden practicar aquí.

1.4 Àmbit d'actuació: esport per a adults

Format per una sèrie de programes que persegueixen un envelliment actiu i saludable de la població mallorquina de més de 40 anys. Els objectius són adquirir hàbits saludables, millorar la salut de la població, integrar l'esport com a forma de vida i promoure l'activitat en grup, per contribuir al desenvolupament físic i social.

1.5 Programa especial d'activitat física i esports aquàtics

Com a novetat en aquesta etapa i aprofitant l'entorn del medi natural illenc, es promourà específicament la pràctica de l'activitat física i esportiva mitjançant una utilització racional dels recursos que ens ofereixen les platges, la costa i la mar. Es garantirà que aquesta es realitzi de manera sostenible i compatible

amb el medi natural i de conformitat amb el que es disposa en la normativa aplicable de medi ambient.

EIX 2. PLA DE SUPORT AL SISTEMA ESPORTIU DE MALLORCA

És un sistema d'ajuts regulars i ampliats any rere any, que presenta diferents vessants a partir del tipus d'ajut i del perfil de públic al qual es dirigeix.

2.1. Programa d'ajuts a entitats esportives

2.1.1 Ajuts econòmics a associacions i clubs amb l'objectiu de fomentar la pràctica de l'esport en edat escolar a tots els municipis de Mallorca.

2.1.2 Ajuts econòmics a federacions esportives amb l'objectiu de fomentar les competicions federades, modernitzar les federacions i adaptar-les a les noves tecnologies, i el foment de la inversió d'equipaments.

2.1.3 Cessió d'ús d'instal·lacions i equipaments esportius de manera gratuïta amb l'objectiu de promoure i fomentar entre la població mallorquina en edat escolar la pràctica d'esports amb necessitats singulars.

2.2. Programa d'ajuts a municipis de Mallorca

Impuls de polítiques de col·laboració amb les entitats locals de Mallorca per contribuir a mantenir, millorar, reformar i construir instal·lacions esportives públiques a Mallorca.

2.3. Programa de patrocinis per a entitats i esportistes de Mallorca

Com a novetat, la Direcció Insular d'Esports treballa en el patrocini i suport econòmic a clubs esportius per aprofitar l'impacte mediàtic i la repercussió social que tenen aquests clubs i reforçar així els objectius i missatges de valors

que es pretenen transmetre de manera directa i potent al sistema social mallorquí.

2.4. Programa d'ajuts a col·lectius en risc de pobresa i/o vulnerabilitat

Programa d'ajuts a famílies i esportistes que pertanyen a col·lectius en risc de pobresa i/o vulnerabilitat social, amb l'objectiu d'afavorir-ne la integració i millorar-ne el benestar, i eliminar barreres i obstacles que els impedeixin l'accés i la pràctica de l'activitat esportiva.

2.5. Reconeixements i premis

Labor social de referència que té per finalitat valorar/reconèixer resultats o accions destacables d'esportistes o entitats de Mallorca.

EIX 3. PLA D'ACTIVITAT FÍSICA I SALUT

Conté dos grans blocs de continguts diferenciats.

3.1. Programa de vigilància de la salut per a esportistes en edat escolar de Mallorca

3.1.1 Vigilància bàsica. Com a novetat, s'estableix una finalitat molt clara: el control de la salut esportiva de tots els infants que practiquen activitat física i esport a Mallorca. Fonamentalment, es pretén promocionar l'esport com a mesura preventiva de malalties, però també es vol fomentar i instaurar la prevenció medicoesportiva per evitar lesions relacionades amb la pràctica de l'esport, detectar casos de risc cardiovascular i/o prevenir la mort sobtada metre es practica esport.

3.1.2 Vigilància avançada. També s'oferiran proves complementàries a partir de la detecció d'indicadors de risc, mitjançant un seguiment i una exploració extensa i acurada, amb l'objectiu de controlar els infants en situació de sospita i millorar-ne la situació, amb la supervisió de professionals específics i qualificats de diferents especialitats.

3.1.3. Formació d'un equip mèdic multidisciplinari. Com a novetat de servei en l'àmbit de la salut i l'esport, es vol potenciar un equip assessor sanitari nou, amb l'objectiu d'atendre esportistes de Mallorca a través de professionals qualificats i amb necessitats especials, difícilment assumibles per a clubs, entitats esportives i famílies.

3.2. Programa de prescripció d'activitat física a persones amb patologies

Programa destinat a pacients amb patologies greus i cròniques amb l'objectiu d'establir protocols i desenvolupaments d'entrenaments individualitzats i controlats per professionals. Es farà feina amb pacients derivats dels centres de salut i hospitals de referència de Mallorca.

EIX 4. PLA TRANSVERSAL D'ESPORT I SOCIETAT

Pota estratègica del Pla, sobre la qual se sustenten tots els programes i activitats anteriors de manera integral i que interconnecta tots els àmbits de política esportiva de la Direcció Insular d'Esports.

Presenta dues vessants diferenciades.

4.1. Programa de col·laboració publicoprivada d'assessorament i de formació per al sistema esportiu de Mallorca

4.1.1 Consell Esportiu de Mallorca com a eina d'assessorament de la Direcció Insular d'Esports, a partir de la participació global de la societat mallorquina, articulat a través de comissions tècniques de treball.

4.1.2 Observatori Esportiu de Mallorca com a instrument adreçat a persones, organitzacions i estaments que intervenen en l'àmbit de l'esport a Mallorca, independentment de l'objectiu que persegueixen (competitiu, recreatiu, econòmic, de salut, d'higiene o social), per oferir-los la informació i novetats tècniques actualitzades, necessàries per poder prendre decisions sobre els seus àmbits de competència.

4.1.3 Net working com a novetat que permetrà establir una xarxa de feina a partir d'acords i convenis amb entitats i administracions, amb l'objectiu d'estar permanentment enllaçats i aprofitar sinergies i objectius comuns.

4.2. Programa de foment i d'educació en valors de l'esport

Aprofitar l'esport i l'activitat física com un instrument per al desenvolupament psíquic i social, i com una oportunitat per educar en valors.

Es crearan i facilitaran les eines necessàries perquè les persones que hi accedeixen desenvolupin actituds de respecte amb un mateix, amb els altres, amb l'entorn i amb les normes; alhora que es faciliten unes relacions socials i afectives positives de sensibilitat amb els altres, de feina en equip, de solidaritat i de civisme. Es fomentarà la feina en la gestió emocional esportiva per evitar escenaris de violència a camps i pistes, i es promourà, en definitiva, la responsabilitat dels esportistes i del seu entorn.

5. Vigència

Aquest Pla Insular d'Esports de Mallorca serà vigent fins al 31 de desembre de 2027, sense perjudici de ser prorrogat tàcitament en finalitzar.